

Adresseliste

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):

Dato:

2011/4693 ART-VI-LBA

13.04.2011

Arkivkode:

Vedtak om uttak av jerv i region 3 - Oppland fylke

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, fatter direktoratet vedtak om uttak og avlaving av årsunge(r) og mordyr av jerv fra to ynglehi i henholdsvis Skjåk og Gausdal kommuner i Oppland fylke.

Uttaket gjennomføres for å forhindre skade på husdyr, og er i tråd med føringer i regional forvaltningsplan. Det vises i den forbindelse til brev fra Rovviltnemnda i region 3 av 31. mars 2011 med anbefalinger om ekstraordinære uttak av jerv i regionen under vinteren 2011. Det vises også til søknad fra Sogn og Fjordane bondelag og Sankelaga i Luster om ekstraordinære uttak av jerv. I søknaden pekes det mellom annet på at eventuelle ynglinger av jerv sør for Ottadalsfjøret i region 3 må tas ut.

Bakgrunn

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige ynglinger av jerv. De tre siste årene (2008-2010) er det registrert henholdsvis 51, 53 og 66 ynglinger av jerv på landsbasis.

Etter naturmangfoldloven er jerv fredet. Det er likevel mulig å felle jerv med hjemmel i unntaksbestemmelsene i naturmangfoldloven, herunder § 18 første ledd b), for blant annet å forhindre skade på husdyr eller tamrein.

Fylkesmannen i Oppland utbetalte erstatning for 1945 sau og lam som drept av jerv i 2010. Dette representerer en økning i forhold til beitesesongen 2009. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane utbetalte i 2010 erstatning for 146 sau og lam tapt grunnet jerv.

Rovviltnemnda i region 3 har i sin forvaltningsplan delt fylket inn i områder med mål om yngling av jerv og områder uten mål om yngling av jerv. De aktuelle lokalitetene ligger i området uten mål om yngling. Lokaliteten i Skjåk kommune ligger tett opp til grensen til region 1. I denne regionen er det ikke mål om yngling av jerv.

Besøksadresse:

Tungasletta 2
Postadresse:
Postboks 5672 Sluppen
N-7485 Trondheim

Telefon:

73 58 05 00

Telefaks:

73 58 05 01

Videokonf:

73 90 51 40

Internett:

www.dirnat.no

E-post:

Postmottak@dirnat.no

Saksbehandler:

Lars Bendik Austmo

Telefon:

73 58 09 58

Direktoratets vurdering

Lovgrunnlaget:

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...)

b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, (...)

Vedtaket etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Myndigheten etter loven kan av eget tiltak iverksette uttak med formål som nevnt i første ledd bokstav a til d og g, jf. annet ledd. Uttaket regnes ikke som enkeltvedtak, og kan om nødvendig skje på annens eiendom. Kongen kan gi nærmere forskrift om slikt uttak. (...)

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 15 ynglinger av bjørn.(...)

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 (Direktoratet for naturforvaltnings myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Direktoratet for naturforvaltning kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Det vises også til St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Prinsipper for offentlig beslutningstaking:

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

”Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.”

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Direktoratet legger til grunn at dette vedtaket blant annet bygger på kunnskap om jervens bestandssituasjon. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8. Direktoratet vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen for jerv i Norge i dette vedtaket, samt til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Føre-var-prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9.

Politiske og forvaltningsmessige rammevilkår:

Det nasjonale bestandsmålet for jerv er etter behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) fastsatt til 39 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3.

Det nasjonale bestandsmålet på jerv er videre fordelt på fem av åtte forvaltningsregioner for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. I region 3 – Oppland er det fastsatt et bestandsmål på 4 årlige ynglinger av jerv.

Om bestandssituasjonen og overvåking av jerv:

Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av Det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. NINA rapport 614 gir den siste oppdaterte oversikten over antall verifiserte ynglinger av jerv i hver region, og for hele landet. Årene 2008-2010 er det verifisert henholdsvis 51, 53 og 66 ynglinger av jerv på landsbasis. Direktoratet konstaterer at antall ynglinger er høyere enn det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige ynglinger av jerv.

Av de 66 ynglingene i 2010 ble det gjennomført hiuttak i 12 tilfeller, slik at netto antall ynglinger før beitesesongen 2010 var 54 ynglinger.

De tre siste årene er det registrert henholdsvis 5, 3 og 5 ynglinger av jerv innenfor region 3.

Om fellingsregimene:

Det er lisensfelling som skal være den normale beskatningsformen for å redusere skade som jerv

påfører bufe- og tamreinnæring. Det vil imidlertid være tilfeller der lisensfelling ikke gir den ønskede måloppnåelse, og skadefelling vil da være et virkemiddel for å kunne avverge en alvorlig skadesituasjon. I et felles brev fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) og Miljøverndepartementet (MD) av 28. juli 2006 står det at i de tilfeller lisensfelling ikke har medført tilstrekkelig uttak av rovvilt, relatert til beitesituasjonen i området, skal miljøforvaltningen bidra til at de uttak som er nødvendig for forsvarlig beitebruk innenfor forvaltningsplanens forutsetninger blir gjennomført i god tid før beiteslipp. Dette innebærer at behovet for å fatte vedtak om skadefelling etter naturmangfoldloven § 18 første ledd b) skal vurderes så snart som mulig etter avsluttet lisensfelling. Fastsatt lisensfellingkvote for region 3 for 2010/2011 var på totalt 8 jerver. Etter endt fellingsperiode, var det felt 4 dyr av denne kvoten.

Når direktoratet skal vurdere om det uttaket som er gjort gjennom lisensfelling er tilstrekkelig, vurderes hovedsakelig skadehistorikken/skadepotensialet i de ulike områdene, felling av jerv siste år, samt de føringer som er lagt i regional forvaltningsplan i forhold til den differensierte forvaltningen av jerv. Videre gjøres det vurderinger knyttet til bestandstall og den samlede årlige reproduksjon av jerv opp mot nasjonal målsetting for jerv innenfor regionen.

Felling av jerv utenom lisensfellingsperioden kan gjøres ved felling av enkelte individer knyttet til bestemte situasjoner, eller ved uttak av årsunger og mordyr fra ynglehi. I perioden mars-mai, vil uttak av dyr fra ynglehi være den mest målrettede og presise formen for uttak i forhold til målsettingen om skadereduksjon i det gjeldende området, da en med sikkerhet tar ut dyr som har fast tilhold i området.

Regionale forvaltningsplan i region 3:

I forvaltningsplanen har rovviltnemnda lagt opp til en geografisk differensiert forvaltning av jerv. Det etableres to forvaltningssoner for jerv. I prioritert område for yngling av jerv er det et mål at det nasjonale bestandsmålet for regionen nås og opprettholdes. I områder der en ikke har mål om yngling av jerv skal beitedyr ha prioritet.

Ekstraordinært uttak av jerv er vurdert opp mot disse prinsippene, og beslutningen i dette vedtaket følger føringer som er lagt i den regionale forvaltningsplanen i forhold til den differensierte forvaltningen av jerv.

Videre følger det av føringer i brev fra LMD og MD av 28. juli 2006, at i de prioriterte beiteområdene skal næringsutøverne kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Ekstraordinært uttak av jerv er vurdert opp mot disse prinsippene.

Konklusjon

På bakgrunn av en helhetsvurdering av situasjonen pr. dato vurderer direktoratet at det ikke foreligger noen annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn uttak av jerv fra ynglehi. Et slikt uttak vurderes ikke å være til skade for jervebestandens overlevelse, eller for å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.

Ut fra vurderingene ovenfor, og med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, fatter direktoratet vedtak om uttak og avlaving av årsunge(r) og mordyr av jerv fra et ynglehi i Skjåk kommune og et ynglehi i Gausdal kommune i Oppland fylke.

Følgende vilkår er knyttet til iverksettelse av vedtaket:

1. Vedtaket gjelder avliving av årsunge(r) og mordyr av jerv ved to aktuelle lokaliteter i henholdsvis Skjåk kommune og Gausdal kommune i Oppland fylke.
2. Direktoratet for naturforvaltning v/Statens Naturoppsyn er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Fellingsforsøket gjennomføres i tråd med fastsatt instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.
3. Vedtaket gjelder i tidsrommet 13. april – 15. april 2011.
4. Direktoratet for naturforvaltning kan til enhver tid trekke tilbake vedtaket om uttak.

Vedtaket kan påklages til Miljøverndepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Direktoratet for naturforvaltning, jf. forvaltningsloven § 32.

Med hilsen

Direktoratet for naturforvaltning

Knut Morten Vangen e.f.
Fung. seksjonssjef

Jan Paul Bolstad

Adresseliste:

Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2626	Lillehammer
Rovviltnemnda i region 3 v/Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2626	Lillehammer
Gausdal kommune	Segalstad Bru	2651	Østre Gausdal
Skjåk kommune		2690	Skjåk
Sogn og fjordane bondelag	Hafstadvegen 39	6800	FØRDE
Sankelagene i Luster	v/ Arne Øverås	6876	SKJOLDEN
Miljøverndepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	Oslo
Gudbrandsdal politidistrikt	Postboks 956	2604	Lillehammer